

Posamezna številka:
1 krono.

TABOR

Posamezna številka:
1 krono.

POŠTNA PAVŠALIRANA

TABOR

Leto: II.

Maribor, četrtek 8. septembra 1921.

Številka: 202.

Otvoritev obrtne razstave v Mariboru.

Maribor, 7. septembra.

Jutri se vrši otvoritev obrtne razstave. V veliki Götzovi dvorani so razstavljeni izdelki našega obrtnika. Predočujejo nam njegovo delo v malih delavnicah, kjer se oglašajo skromnejši stroji in preprosto orodje, kjer pa delajo pridne roke in potni obrazi. Kažejo nam, kaj premore naša domača obrt, kaj nam, kaj potrebuje in bilancirajo našega gospodarstva. Ob istem času, ko naša obrt vidi v uspehe male obrtne, mala obrt je po svojem zgodovinskem značaju prehod poljedelstva v industrijo in trgovino. Naš narod je poljedelski narod, naša država agrarna država. Vendar pa se zlasti v manjših pokrajinah vedno jasneje očituje težnja k industrijalizaciji. Prav posebno se ta razvoj opazi na slovenskem gospodarskem ozemlju. Jugoslavija potrebuje industrijo in zato mora pospeševati industrijalizacijo. Toda v prvi vrsti je treba dvigniti malo obrtno višino. Mali obrtnik se mora osamostojiti, razmahniti, napredovati. Njegove delavnice, njegovi obrti se morajo razširiti; njegovi izdelki morajo premagati ozke krajevne meje. Pa tudi v lokalnem gospodarstvu mora dobiti v mala obrt, oni pomen, ki ji pripada v resnici. Vse to je seveda stvar obrtnikove stanovske organizacije, a drugi sloji, vsa širša javnost, morajo umejeti njegovo težnjo in ceniti njegov pomen v razvoju našega gospodarskega življenja. Najlepša prilika za to je obrtna razstava. Dvorana, v kateri obrtnik razstavlja svoje izdelke z nekim ponosom in samozavestjo, zavedajoč se, da tu leže najboljši sadovi njegovega osebnega dela, dokazi njegovih stremeljenj, njegove izpopolnitve — ta dvorana je nekaka učilnica, ki daje drugim stanovom umevanje za neločljivo vez, ki združuje delo vseh stanov v državi. Ta dvorana bodi obrtniku K novemu delu, drugim stanovom pa daje vzpodbudo in čut za splošni napredek. V vseh kulturnih državah podpira država in javnost z raznovrstnimi sredstvi kulturne, obrtne, trgovske, industrijske razstave. Vsi se zavedajo, kakšen pomen imajo razstave za splošni razvoj države in naroda.

Pojdimo tudi mi večkrat v to dvorano in si ogledajmo izdelke naše male obrti. Spomnimo se, da smo na neki jugoslovanske države in da pomeni vsak gospodarski napredek, tudi če se kaže le v podrobni uspehi, ojačenje naše državne sile. To priznava tudi vlada, ki odpošlje k otvoritvi razstave ministrice za socialno skrb, našega rojaka g. Kukulovića. Uverjeni smo, da bodo te razstave sledile tudi druge, ki bodo zvesto ilustrirale neprestani razvoj in nove uspehe našega obrtništva.

Naše narodno-obrambno delo.

V Ljubljani se vrši velika skupščina naše narodno-obrambne organizacije »Družbe sv. Cirila in Metoda«. Zanimanje, ki vlada za družbo, se nikakor ne da primerjati z zanimanjem, ki ga vzhaja v avstrijsko-nemški javnosti občini zbor »Südmarkte«. Nemci sanjajo o pohodu na jug, poslušajo utripe slovenskega nemškega srca, ki bje onstran njihovih državnih mej, mi se pa komaj spomnimo, da nas je svetovna vojna neusmiljeno razkosala in da utripajo in se v bolesti krčijo tisoči jugoslovenskih src v Italiji in na Koroskem. Niti

Spor med Avstrijo in Madžarsko.

LDU Dunaj, 6. septembra. Kakor dozišava »Pol. Korr.« je madžarska vlada z ozirom na izjave avstrijskega poslanika v Budimpešti, ki ugotavlja, da je madžarska vlada odgovorna za dogodke v pasu A in na zasedenem avstrijskem ozemlju izrazila mnenje, da bi se spor rešil mirnim potom. Trije generali medzavezniške komisije v Sopronju so avstrijski vladi sporočili načrt, da bi posredovali zavezniški častniki, ki bi izvedli razpust in razorožitev madžarskih tolp. Generali, ki si obetajo od te akcije uspeh, so zaprosili avstrijsko vlado, naj začasno opusti nadaljnje korake.

LDU Budimpešta, 6. septembra. Madžarski korespondenčni urad poroča: Budimpeštanski zastopniki ententnih držav so po naročilu pariške poslanske konference izročili danes ministru za zunanje posle grofu Banffyju noto, v kateri stoji med drugim: Dasi je madžarska vlada ponovno izjavila, da hoče izpolniti obveznosti, katere ji nalaga trianonska mirovna pogodba, se vendar po dosedanjem postopanju Madžarske v zapadni Madžarski ne da dvomiti, da bi se Madžarska rada odtegnila izročitvi omenjenega ozemlja. Navzlic svarilom entente so madžarske

oblasti trpele, da je stopil Friedrich na tla Zapadne Madžarske in se postavil na čelo gibanju, ki je naperjeno zoper izvedbo mirovne pogodbe. Trpela je, da so se on in voditelji različnih irredentičnih društev, častniki in civilisti, ki so vsi tuji na ozemlju, ki se mora izročiti in o katerih prevratnih namerah ni dvoma, napotili na to ozemlje. Z ozirom na ta dejstva pripisujejo zastopniki združenih velesil po pravici odgovornost madžarski vladi za dogodke, ki se dogajajo pred ali po izročitvi Zapadne Madžarske. Nota nadalje opozarja na to, da se je izpraznitev Baranje ne glede na težkoc v glavnem izvedla. Poslaniška konferenca se zaveda, da je še mnogo vprašanj, ki se bodo morala rešiti po izvedbi terit. določb mirovne pogodbe. Toda dokler se te določbe popolnoma ne izvedejo, je poslaniška konferenca prisiljena, odklanjati proučevanje želja, ki jih je predložila madžarska vlada. Zavezniki upajo, da bo madžarska vlada z ozirom na težke okoliščine dovolj močna, da prisili vsakega k natančnemu izvajanju mirovne pogodbe, ker so prepričani, da je obstoj madžarskega naroda odvisen od izpolnjevanja dolžnosti, ki jih nalaga mirovna pogodba.

Vstaja v Indiji se širi.

LDU Nauen, 6. septembra. (Radio — Grič.) »Times« poročajo iz Kalkute, da je položaj v Indiji jako resen. Vstaja ni več lokalna. Londonska vlada se posvetuje z indijsko vlado o obširnih ukrepih v svrhu, da se zadnji revoluciji. Revolucionarno gibanje se je razširilo tudi na Indiji sosednje države. Afganistanska vlada je sklenila s perzijsko pogodbo, ki je v protislovju z

angleškimi zahtevami. Angleška vlada je radi tega napravila korake pri afganistanski vladi. Iz Teherana poročajo, da je perzijska vlada razveljavila pogodbo z angleško finančno komisijo, s čemer je anulirana pogodba med Anglijo in Perzijo. Iz štirih provinc na Filipinah javljajo o velikih nemirih. Svečeniki pozivljejo ljudstvo k vstaji.

Anglija in Irska.

LDU Nauen, 6. septembra. (Radio — Grič.) Kakor javlja »Manchester Guardian« iz dobro informiranih krogov, bo najbrže prišlo do konferenc med angleško vlado in sinfajnovci, kakor je to predlagala Irska. V drugih posameznostih si vse vesti nasprotujejo.

jo. »Star« poroča, da se bodo pogajanja gotovo razbila ob zadržanju ekstremnih strank na Irskem. »New York Herald« pravi, da so sinfajnovci pripravljani sprejeti več glavnih zahtev Lloyd Georgea.

Žrtve ruskega rdečega terorja.

LDU Nauen, 6. septembra. (Radio — Grič.) Po vestih iz Rusije se nahaja med onimi 72 ustreljenimi osebami, ki so bile usmrčene te dni v Petrogradu radi protiboljševiške zarote, tudi več

znanih učenjakov in politikov, med njimi znani geograf Taganzov, znani jurist Lazarečki in senator Manušin, bivši pravosodni minister in še nekaj drugih znanih osebnosti.

Delavski nemiri v Elsenzeru.

DKU Eisenerz, 6. septembra. Radi odpustitve nekega delavca je prišlo včeraj med delavstvom Alpine-Montan-družbe do resnih nemirov. Delavci so demonstrirali pred poslopijem ravnateljstva ter napadli ravnatelja Zahlbrucknerja. Vlekli so ga siloma s seboj na delavski sekretariat in zahtevali, da odpustčenega delavca zopet nastavi. Orožništvo ni moglo intervenirati, ker je bila posadka napram delavskim masam preslaba. Po noči so se ukrenile vse potrebne mere, da se nadaljni nemiri preprečijo.

Iz zasedanja zveze narodov.

LDU Zeneva, 6. septembra. Ker so bile popoldanske ure namenjene sestavi komisij, se je mogla otvoriti seja skupščine zveze narodov šele ob 18. uri. Na seji so izvolili predsednike komisij in šest podpredsednikov, ki jih voli skupščina zveze narodov neposredno.

Sovdeplja išče kredit.

DKU Zeneva, 8. septembra. Sovjetska vlada zahteva kredit 10 milijonov funtov.

Ostavka poljskega ministra.

LDU Varšava, 6. septembra. Finančni minister Stezkowsky je odstopil.

Budalosti zveze narodov.

DKU Zeneva, 8. septembra. Zveza narodov je na svoji seji dne 3. in 5. t. m. sprejela sledeče sklope: za Ruščeno na Slovaškem se zahteva samoodločba, boljševiki naj takoj izpraznijo krinski polotok, a Macedoncem naj se dovoli samostojnost.

Revizija pariške finančne komisije.

LDU Nauen, 6. septembra. (Radio — Grič.) Dne 10. septembra se sestane v Londonu francoski in poljski finančni minister, ki bosta konferirala o reviziji pariške finančne konvencije.

Padee Angore.

DKU Smyrna, 6. septembra. Po zadnjih poročilih je Angora na hudem in ostrem boju padla.

Položaj v Maroku.

LDU Nauen, 6. septembra. (Radio — Grič.) Švicarski listi objavljajo izjavo španskega ministrskega predsednika Mavre, po kateri se je pričela španska protiofenziva pri Meli. 5. septembra.

Jugoslov. Matica niti Ciril-Metodova družba nas ne moreta rešiti pred poplavo strankarskih bojev in osebnih spletk. In vendar bi morali biti taki dnevi manifestacija naše narodne zavesti, trenutek ko se zavemo ne le doseženih uspehov, ampak tudi velikih neuspehov, ki izvirajo bodisi iz naših slabosti, bodisi iz organiziranega odpora tujcev. Mi pa se spominjamo bolestnih strani našega narodnega obstoja le takrat, ko nas zaskeli kaka nova rana.

Ciril-Metodova družba si je stekla velikih zaslug za našo severno in južno mejo. Ona je gradila v ogroženih krajih slovenske šole in tako zdravila naš narod v njegovi težki bolezn — nemščinstvu. Kje so stale njene šole? Ali niso bile kakor trdnjave, kakor ponosni stolpi naše svobodne demovine, ki so moleli iz megle politične in gospodarske podjarmljenosti? Našemu občinskemu ljudstvu je bilo treba vcepiti narodno samozavest, dati mu domačo kulturo, vzgojiti mu ponos gospodarja. To delo so vršile v zvezi z drugimi organizacijami in narodnimi delavci šole Družbe sv. Cirila in Metoda.

Izgleda, da je danes vse to že na pol pozabljeno. Kje je čut naše hvaležnosti, kje je zavest naše dolžnosti in neprestane čuječnosti na duhni narodne svobode? Kje je ljubezen do onih bratov, ki jih poplavlja val potujčevanja, čijih skale razbija tuja sila?

Narodno-obrambna epoha naše zgodovine se nikakor ni zaključena. Zato pa ohrani »Družba sv. Cirila in Metoda« svojo staro glorio, naš narod pa dolžnost, da jo podpira. Če se bodo na velikem obnem zboru v Ljubljani stavili predlogi za jačje narodno-obrambno delo in za vzajemni nastop vseh podobnih organizacij, jih bomo samo pozdravili!

Seja mariborskega občinskega sveta dne 6. t. m.

Ob 18. uri je župan otvoril sejo telesa poročal o svojih službenih obiskih pri ministrih v Beogradu ob priliki pogreba Nj. Veličanstva kralja Petra. Intervenal je glede inkorporacije predmestnih občin, v gledališkem in stanovanjskem vprašanju. Poročilo mestne blagajne izkazuje 100.527 K dobička pri uničenju mestnega drobiža. Nato se je debata razvila o predlogu JSDS o stanovanjskem vprašanju. Občina naj po vzorcu Ljubljane in Zagreba zgradi 50 stanovanj za svoje uslužbence. V stanovanjski urad naj se odpošljejo 3 zastopniki občine, ki je v stanovanjskem vprašanju enako zainteresirana. Banke in milijonska podjetja naj se prisili k zidanju, pri vojaški oblasti pa naj se izposluje, da nastani podčastnike in častnike po vojašnicah, kjer je dovolj prostora. Vojnemu ministru naj se ponudi vojašnica, ki je last mestne občine za 120 milijonov v nakup. Predlog se je po kratki debati odkazal stanovanjskemu odseku v proučevanje. Ista stranka je predlagala reorganizacijo tržnega nadzorstva. Dosedanje tržno nadzorstvo dela samo v pisarni, za trg pa se ne briga dovolj in vsakdo kljub določenim cenam prodaja, kakor hoče. Obsojalo se je postopanje mesarjev in predlagala ustanovitev mestne mesnice. Predlog se je odkazal tozadevnemu odseku. Nato pa je nastopila SLS s svojo znano avtonomistično resolucijo. Dr. Leskovar je povdarjal, kako slaba in enostranska je naša ustava, ki ne daje Slovincem tega, kar jim gre — samostojnosti in tako dalje po znanem programu SLS. Odgovorila sta mu Dekleva (NSS) in dr. Sernec (JDS) ter izjavili, da bi to pomenilo razpad države.

Ljudske mase, vzgojene v avstrijskem duhu, se vsemu novemu težko privadijo; zato pa je treba skupno delati in ljudstvo vzgojiti. Poslanci SLS so imeli v Beogradu dovolj prilike, sodelovati pri ustavi, a tega niso storili. Soc. demokrati so se izjavili za revizijo ustave, nasprotujejo pa razdruženje posameznih plemen, nasprotno še Bolgari, ki so tudi del Jugoslovenov, naj bi se pridružili. Predlagali so sledečo resolucijo: Stojte neomajno na stališču ujedinenja vseh treh plemen v eno državo, zahtevamo revizijo sedanje ustave, ki ne odgovarja političnim, socialnim in kulturnim potrebam. Revizija naj se izvrši sporazumno vseh treh plemen tako, da ne bo ovirala svobodnega razvoja posameznih plemen. Podžupan g. Roglič je predlagal, da se ta predlog sploh črta z dnevnega reda. Predlog se je zavrnil in resolucija, kakor jo je predlagala JSDS, je bila z njenimi in glasovi SLS sprejeta.

Nato se je prešlo na interpelacijo NSS: ali je res, da je dal g. podžupan na dan zaprisege izobesiti na mestnem magistratu rdečo zastavo? Če ne, kdo je dal za to nalog? G. župan je samozavestno izjavil, da je dal za to nalog on sam in misli, da mu kot reprezentantu in županu mestne občine ni treba vprašati vsakega posameznega odbornika. Občinski očetje razen JSDS mu tega niso hoteli verjeti in SLS si je dovolila ponižno vprašati, s katero pravico je to storil. Župan se je skliceval na neke paragrafe občinskega pravilnika, ki ga sicer označujejo kot reprezentanta občine, ne dajejo mu pa pravice, da bi sam določal, kako se bo občina reprezentirala. Ker mu torej paragrafi niso nič pomagali, je rekel, da je storil to v smislu mišljenja večine prebivalstva. G. podžupan pa s tem tudi ni bil zadovoljen, češ, večino mišljenja prebivalstva vsekakor reprezentira občinski svet, kjer pa imajo narodne stranke večino. Vsi tedi tega je moral g. župan pristati tudi na predlog NSS, da se na vseh mestnih poslopih izobesijo vedno le državne zastave, oziroma slovenska, hrvaška ali srbska trobojnica. Samo v posebnem slučaju se po odobrenju občinskega sveta sme razobesiti tudi še kaka druga zastava. Soc. demokrati so se sicer zelo hudovali na tem predlogom, vendar jim ni nič pomagalo. Predlog je bil z večino sprejet in rdeča zastava ne bo več reprezentirala Maribora.

Vsi odloki pokrajinske uprave za Slovenijo se je mestni občini vrnil šolski referat in ga je občina že prevzela. V šolski svet so bili izvoljeni: Vesenjak (SLS), Rošthar (NSS), dr. Serbec (JDS), Slanovec in Družovič (JSDS).

Nato so se izvolili člani v občinski sodišče v smislu naredbe za pobijanje draginje. Izvoljeni so bili: Slanovec (JSDS), Krepek (SLS) in Selinšek (NSS).

Na predlog finančnega odseka se je

sklenilo, da se začno takoj pobirati vsled stanovanjske naredbe zvišane občinske doklade, ki jih zaračunajo posestniki najemnikom že sedaj, a bi jih imela občina iztirjati šele 1. 1913. S tem se zvišajo dohodki občine za okroglo 3 milijone kron. Obrtni razstavi, ki je prosila za podporo, se dovoli podpora še le po zaključku razstave. Asfaltiranje trotoarjev, ki ga je odobril prejšnji mestni svet, je že v teku. Račun pa presega v proračunu v to svrhu določeno vsoto za 630.000 K, kar se bo krilo iz zgoraj omenjenega dohodka iz občinskih doklad. Znesek 65.000 K, ki ga je župan izdal za sesalke, ki sesa vodo iz vrelca mestnega kopališča v mestni vodovod, se je odobril.

Nato se je sklepalo še o prodaji dveh občinskih zemljišč in dovolilo nekaterim sprejem v občinsko zvezo. Na predlog odseka za plinarno se zviša 1. septembrom cena plinu od 6 na 7 K za m³ in nabavi za zimo 10 vagonov ostravskega premoga. Odsek za likvidacijo gospodarskega urada je poročal o nekaterih sporih, ki so nastali vsled nerednega poslovanja ter se je sklenilo, da se krivce izslediti ni obtožiti.

Ob pol 24. uri je bila javna seja zaključena, nakar se je vršila še tajna seja.

Dnevna kronika.

— Gospoda ministra dr. Kukovca, ki prihaja danes v naš obmejni Maribor, pozdravlja iz srca vsa demokratična javnost, vsi oni, katerim je naše narodno in državno jedinstvo program in svetinja! V g. ministru pozdravljamo politika, ki je ostal zvest vsem svojim načelom in ki, ne oziraje se na napade z leve ali z desne, gre ono pot, ki vodi k resničnemu napredku našega naroda in naše svobodne, jedinstvene države! Ne z demagoškimi frazami, temveč s smotrenim in jasno začrtanim delom na onem programu, ki je v danih razmerah izvedljiv in ki se bo po zakonu evolucije še razvil in izpopolnil; ne z utopičnimi sanjarji, temveč z zdravim gospodarskim duhom, s spoštovanjem človeka in njegovega dela ter z napredkom splošne kulture, se bo uveljavil program demokratične stranke. Kreпка politična osebnost g. ministra dr. Kukovca, njegov kremenit značaj in požrtvovalno delo za blagor države mu pridobi simpatije tudi med poštenimi nasprotniki! Pozdravljamo ga tedaj še enkrat v našem obmejnem mestu in ga prosimo, da v Beogradu sporoči, da slovenski Maribor še ni pozabil na dneve svojega narodnega mučeništva in da ve ceniti one, ki grade državo s trudom in ljubeznijo.

— »Il laboratore socialista« se začne čase zaganja v našo državo s tako zlobo, da je čudno, da mu vlada že ni odzela poštnega debita, kakor bi se slovenskemu listu tam že davno zgodilo. O priliki smrti kralja Petra je poročal,

da pri ne Džordje intrigira proti prestolu nasledniku in se o vzrokih njegove bolezni izrazil tako infamno, da tega pri nas niti o najbolj malovrednem človeku ne bi storili! Dne 2. t. m. pa poroča spet tendenciozne vesti o Bosni z očitnim namenom, da bi pokazal nezadovoljstvo katol. prebivalstva v Bosni in da bi raznesel v svet vest o nemirih v naši kraljevini. Čudna je pač taka internacionalna in naši socialdemokrati bi se iz teh dejstev lahko mnogo naučili. »Il laboratore socialista« pa kar na drugi strani svoje laži pobija s suhoparnim poročilom o sežigu Narodnega doma!

— Vsem rezervnim častnikom: Komanda mariborskega vojnega okruha razglašala: Na podlagi Ukaza Gospoda Ministra Vojnog i Mornarice F. D. J. broj 45215 z dne 26. avgusta t. l. se pozivljajo vsi rezervni oficirji bivše avstro-ogrške, ter črnogorske armade, kateri so že sprejeti v skupno armado Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, kakor tudi oni, kateri so prej v srbski vojski služili in kateri imajo svoja stalna bivališča v območju okrajnih glavarstev Maribor, Ptuj, Ljutomer in Konjice, ter sodni okraj Dolnja Lendava, v svrhu polaganja ustatene in pisane prisega na dan 18. sept. 1921. na enodnevno vežbo v vojski h komandi Mariborskega vojnega okruha v Maribor. Prisega se vrši točno ob 8. uri v II. artilerijski podoficirski šoli v Mariboru. Vsak naj prinese seboj svoj pečat, vosek, eno celo polo papirja in peresnik.

— Dobava mejnih kamnov za jugoslov. avstrijsko mejo. Za novo državno mejo od Kokošnjaka preko Strojne — »Cimper Gupf« - Gornja - Peča - Ovšova se bo potrebovalo mejne kamne in plošče za podstavke. Vsi zainteresirani se pozivljajo, da čim prej pošljejo svoje oferte na jugoslovansko delegacijo razmejitevne komisije v Mariboru, iz katerih naj bo razvidno: 1. a) Cena mejnikov iz umetnega kamna in podstavkov iz betona, napravljeni iz najboljšega materiala v razmerju 1:3 ter označba vrste cementa in peska, iz katerega bo sestavljena mešanica. b) Cena mejnikov iz naravnega kamna, granita, ali sličnega materiala s podstavki iz betona. 2. Navedba obveznega roka za dobavljanje. 3. Navedba pogojev, pod katerimi bi bila tvrdka pripravljena zgotovljene mejnike dovažati na mejo do odrejenega mesta. — Težne pogoje, kakor tudi risbe o velikosti tipe mejnikov vpišlje na željo jugoslovanske delegacije na vpogled. Na oferte, katere ne bi dospele do 31. septembra t. l. se ne bo več oziralo. Naročilo bo obsegalo: 1000—1200 mejnikov tipe C, 150—200 mejnikov tipe B, 16 mejnikov tipe A.

— Sahovski klub v Veliki kavarni vabi, da se vsi udeleženci kvalif. turnirja zglase v četrtek 8. t. m. med 10. in 11. uro v Veliki kavarni, da se dogovore o razporedu igranja.

della, Maria. — Lortzing: Car in tesar. — Nedbal: Poljska kri. — Offenbach: Hoffmanova pripovedke. — Parma: Apolonov lram. — Planquette: Zvonovi korneviljski. — Smetana: Prodana nevesta. — Strauss: Cigan-baron. — Suppe: Fatinica. — Verdi: Trubadur. — Zajc: Nikola Šubić Zrinski. — Zeller: Tičar. — Millöcker: Dijak prosjak.

Francija se spominja stoletnice rojstva pisatelja Gustava Flauberta. Njegovo ime je znano tudi pri nas. VI. Levstik je prevzel Flaubertovo »Gospo Bovaryjevo«, Otom Zupančič pa »Tri povesti«. V rokopisu se nahaja prevod romana »Salambo«. Flaubert ni bil plodovit v navednem smislu besede. Zapustil je samo par zvezčkov, na katerih je delal vse življenje. Po svoji naravi je bil hladan in nedostopen. Bežal je od ljudi, ker ni veroval v človeka. Užival je v samotni in v prirodi. Njegova največja ljubezen je bila — umetnost. V nji je našel smisel življenja, z njo je zakril strašne prepadne, ki mu jih je kazal analitični, večno skeptični um. Bil je mojster realizma in še bolj mojster stila. Svoj jezik je pilil kakor umetnik mramor. Cele ure je iskal eno samo besedo in prebdel noč, da je iztaknil novo primero. Ko je pisal roman »Salambo«, ki opisuje konec meša Kartago, je zbiral material na afri-

Mariborske vesti.

Maribor, 7. septembra.

m Sestanek somišljenikov demokratične stranke se vrši danes v sredo ob 20. uri v dvorani Narodnega doma. Govori minister g. dr. Kukovec. Dolžnost vsakega zavednega demokrata je, da se udeleži tega sestanka. Ne prosimo in ne vabimo, temveč pozivamo!

m Politični klub JDS opozarja vse svoje člane na dolžnost, da se udeležijo današnjega sestanka v Narodnem domu.

m Kaznjenci in akademiki. Na večerajšnji seji mariborskega občinskega sveta je bila odklonjena prošnja zagrebške akademije menze, da se ji dovoli podpora. Bil pa je sprejet predlog, da se dovoli podpora — kaznjencem. Brez komentarja.

m Mariborske tehnične. Neka kmetica iz Slov. goric je te dni dala tehtati v Maribor prodano živinco najprej na tehtnici v Lajtersbergu, nato pa na tehtnici v Mariboru (Trg svobode). Čudom se je čudila, ko je izvedela, da je na mariborski tehtnici tehtalo za 10 kg. manjše kakor na lajtersberški. Se bolj se je čudil neki drugi kmet, čigar živinca je izgubilo (!?) med potjo iz Lajtersberga do Trga svobode kar 25 kg. Ko so pa tehtali ponovno, se je pokazalo pri tem živinčetu par kilogramov več kakor v Lajtersbergu. Iz tega je razvidno, da nobena tehtnica ni dobra, ker sta obe različno stehtali. Opozarjamo obrtno pazništvu, naj nemudoma preišče obe tehtnici. Kaj si bo mislilo kmetstvo o redu v našem mestu in ali bo sploh še zaupalo raznim mestnim napravam, če vladajo tako škandalozne razmere. Če se pristojna oblast zanima za imena prizadetih kmetov, so v uredništvu na razpolago.

m Zadeva Inkret. Po Lajtersbergu se čujejo zanimive vesti. Baže se vodi proti bivšemu klerikalnemu gerentu Inkretu sodnijska preiskava radi neke barake, ki jo je namesto za občino kupil za se in pri tem mastno zaslužil. Ta zadeva bo postala še zanimiva in bo odkrila spet vso korupcijo iz ere klerikalnega gospodarstva v Sloveniji! Bo mo še poročali!

m Promenadni koncerti v mestnem parku se vrše na praznik 8. septembra in vsako nadaljnjo nedeljo in praznik ob lepem vremenu ob pol 11. uri v prid Olesjevalnega društva za mesto Maribor. Sodeluje splošno priljubljena godba južne železnice pod vodstvom kapelnika Skačaja. Vstopnina 1 dinar za osebo; otroci, dijaki in vojniki-prostaki plačajo polovico. Dohodki teh koncertov so namenjeni za vzdrževanje mestnega parka in drugih nasadov ter naprav kakor klopi, ograji itd., ki so poverjeni oskrbi olesjevalnega društva oziroma so njegova last. Doseglo se je v teku leta že mno-

kih obalah in proučil vso zgodovinsko literaturo, ki se tiče tiste dobe. Kritiki so mu očitali, da je pri tem zašel predaleč ter s svojo stilistično in vsebinsko preciznostjo škodoval umetniškemu vtisu tega dela. Njegov najboljši spis je »Madamme Bovary«, ki nam z divnim realizmom razkriva življenje malomeščanske žene, ki teži navzgor in pada kot žrtev lastne slabosti. Tipi kakor lekarnar Homais, zdravnik Bovary in drugi so postali naravnost klasični in jih človek srečuje v vsaki državi, kjer vlada zapadna civilizacija. »Madamme Bovary« je Flaubertov protest proti neumnosti, proti filistru in malomeščanskemu zadovoljstvu. Kot delo redke stilistične lepote in klasičnega slikanja realnih dogodkov ostane ta roman med onimi knjigami, ki jim starost ne more škodovati. Kot pesimist in skeptik je Flaubert s svojim skrajnim individualizmom tip realistične dobe.

Prilagodnje dni izide novi roman priljubljenega slovenskega pisatelja gosp. Jos. Kostanjeveca z naslovom »Krivec«. V petkovi številki našega lista prinesemo o tej literarni noviteli natančnejše poročilo. Knjigo izda avtor v lastni založbi.

Feuilleton.

Slov. narodno gledališče v Mariboru je izdalo za sezono 1921—1922 reportažni načrt. Pridržujoč si, da o stvari še spregovorimo, ko bo kriza končnoveljavno rešena, prinašamo danes v informacijo širjemu občinstvu samo izvleček: Otvoritev sezone bo 17. septembra t. l. Uprava je sestavljena nastopno: ravnatelj Bratina, dramaturg Skrbinski, scenograf prof. Cotič, tajnik Škerl, blagajničarka Čehova. Umetniško osebje. Dame: Bukšekova, Dragutinovičeva, Jelenčeva, Kogejeva, Kraljeva, Ljubejeva, Mezgečeva, Petkova, Rumplova, Savinova, Severjeva, Setinska, Suštarjeva, Tešenova, Novkova. — Gospodje: Bratina Grom, Jančko, Kaukler, Kos, Kosič, Košuta, Mušič, Povhe, Rasberger, Rožanski, Rumpel, Skrbinski, Simenc, Škerl, Štamcar. Režiserski kolegij: Bratina, Povhe, Skrbinski, Škerl, Kapelnika: Parma, Vogrič. Korentitor: Rasberger. Na reportažju so sledeča dela I. Drama. Domači pisatelji: Camkar: Za narodov blagor, Jakob Ruda. — Detela: Učenjak, Donadini: Brezdno. — Car Emin: Zimsko Solnce. — Golar: Svata. — Kristan: Kato Vrankovič, Govarna. Nušič: Svet. — Majcen: Dedič velikega časa, Pogibelj. — Petrovič: Gozd. — Pregelj,

Azazel. — Tavčar: Otok in struga. Ruski pisatelji: Andrejev: Dnevi našega življenja. — Arcibašov: Ljubosumje. — Čehov: Striček Vanja, Tri sestre. — Dostojevskij: Razkolnikov. — Gogolj: Revizor. — Tolstoj: Sadovi prosvete, Zivi mrtvec, Ana Karenina. — Poljski pisatelji: Prus: Bismarck. — Sneg. Češki pisatelji: Jirasek: Laterna. — Subert: Drama štirih revnih sten. — Kvapil: Oblaki. — Francoski pisatelji: Balzac: Mércadet. — Moliere: Namišljeni bolnik, Tartuffe, Skopuh. — Sardon, Cyprienne. — Zola: Thérèse Raquin. — Angleški pisatelji: Galsworthy: Justica. — Knoblach: Tavn. Shakespeare: Beneški trgovec, komedija zmešnjav. — Shaw: Dom mrtvih sre. Wilde: Pahljač Lady Windermere. — Nordijski pisatelji: Hamsun: Na pragu kraljestva. — Ibsen: Sovražnik ljudstva. — Strindberg: Oče, Peterček. — Španski pisatelji: Calderon de la Barca: Sodnik zalamski. Nemški pisatelji: Anzenberger: Romarij. — Bahr: Otroci. — Ernst: Odgojitelj Lanovec. — Griparzer: Prabahica. — Hauptmann: Tkalec. — Ludwig: Dedni logar. — Schiller: Kovarstvo in ljubezen. — Thoma: Lokalna železnica, Magdalena. II. Opera in opereta. Anber: Fra Diavolo. — Bellini: Sonnambula. — Donizetti: Don Pasquale. — Flotow: Stra-

to, toda stroški so preogromni, da bi jih zmoglo društvo brez sodelovanja vsega občinstva. Vsakdo naj pridno poseja društvene prireditve, predvsem promenade koncerte, kateri mu nudijo za malenkosten denar resnično izborni užitek. Vsakdo, zlasti še vsak Slovenec, naj bo tudi član društva; članarina znaša na leto samo 10 kron. Priglasite članov sprejema trgovina Jeglič in Gosposki ulici, odvetnik dr. Hojnik na Aleksandrovi cesti in pa predsednik društva finančni rač. svetnik Siška (fin. okr. rav. II. nadstr., soba 38 od 8.—14. ure). — Ni pa zadosti samo vzdrževati obstoječe nasade in naprave v dobrem stanju — treba jih je tudi spopolnjevati in razširjati. Društvo ima več načrtov, nima pa zadosti denarne zaloge, da jih izvrši. Da doseže ta namen, bo priredilo olepševalno društvo tekom jeseni in zime zbirko oziroma cvetlični dan in več zabav. Na občinstvu pa je tedaj ležanje, da priskoči društvu dejanski in denarno na pomoč.

m Koncert Zlatka Balokovića. Največji jugoslov. virtuoz, svetovnoznani umetnik Zlatko Baloković, priredi 13. sept. v dvorani Narodnega doma koncert. Priglasila za sedeže po 13, 12, 10, 8 in 7 dinarjev sprejemajo trgovine Brišnik in Höfer.

m Jutri zvečer velika senzacija! Jutri, 8. t. m. se bo nudila Mariboru velika senzacija. Nastopijo ruski pevci v kozaških narodnih nošah. Pripomnimo, da to niso begunci iz Strnišča, temveč zbor kubanskih kozakov, ki prireja širom naše države ruske umetniške koncerte. Opozorjamo še enkrat na to eksotično prireditev. Vstopnice se dobe v trgovinah Brišnik in Höfer.

m Redni pouk v glasbeni šoli "Glasbene Matice" v Mariboru se prične dne 15. septembra. Novi in stari gojenci naj se prijavijo le ustmeno vsak dan od 9.—11. in od 15.—17. ure v ravnateljski pisarni Aleksandrova cesta 5, III. nadstr. V tem šolskem letu se bodo poučevala razun violine, viole, čela in kontrabasa tudi pihala, flauta, boboj, klarinet, fagot, rog, trompeta, pozavna. Opozorja se posebno na to, da imajo gojenci za pihala, tudi za čelo in kontrabas pri oprostjenju šolnine prednost.

m Vpisovanje otrok I. in II. šolskega okoliša se vrši v deški osnovni šoli I. v Razlagovi ulici št. 16 v ponedeljek

dne 12. in v torek dne 13. t. m. od 8. do 12. ure. Obenem se bodo vpisali otroci pomožne šole. Potrebne listine se morajo predložiti. Šolsko vodstvo.

m Iz Studencev pri Mariboru. Vse one pijance in razgrajče iz Maribora in okolice, katerim je delokrog njih umetniškega udejstvovanja po noči drugod utesnjen, se uljudno vabi k nam v Studence, kjer se lahko razgraja celo noč. Posebno prijetno je razgrajanje tako med 12. in 2. uro, kadar ljudje najboljše spe. Zendarmerijske intervencije se ni bati! Torej pridite! Več Studencev, ljubiteljev lepe umetnosti.

m Volitev v cenilno komisijo za dohodnino za cenilni okraj Maribor mesto se bo vršila dne 25. septembra 1921. pri davčnem uradu v Mariboru in sicer volilec z začetnimi črkami A do J v sobi št. 9, K do R v sobi št. 12, S do Ž v sobi št. 13. Vsak volilec voli 6 članov in 6 namestnikov. Volitev je osebna in ustna z izključitvijo katerikoli pooblastil, le nedoletniki in osebe pod varstvom morajo svojo volilno pravico izvrševati po zakonitih zastopnikih. — Voliti smejo vse osebe ki so vpisane v imenike, toraj tudi ženske. Posebne legitimacije in glasovnice se ne razporejuje. Volilec naj se torej legitimira s plačilnim nalogom ali na drug verodostojen način. V smislu § 185. zak. o osebnih davkih se smejo voliti le v doletnem cenilnem okraju dohodnini zavezane osebe moškega spola ki so izpolnile 24. leto ter uživajo vse državljanske in politične pravice. V ostalem se opozori na razglas delegacije ministrstva financ v Ljubljani v Uradnem listu št. 97 z 1. 1921. Volitev v cenilno komisijo za dohodnino za cenilni okraj Maribor okolica se bo vršila dne 25. septembra 1921. pri davčnem uradu v Mariboru od 7. do 13. ure pod istimi pogoji.

— Velika kavarna. Danes zvečer koncert salonske godbe prof. Kubička. 1253

Iz Pluja.

m V sled nezgode izgubila glas. Režika Cvikel, 19-letna delavka je bila zaposlena v tovarni "Petovija" na Bregu pri Ptuj. Pri delu jo je nek stroj zgrabil za nogo ter ji raztrgal čevljev raz noge. Tega se je Cvikel tako ustrašila,

da je izgubila glas. Od tega dne dalje ne govori več, sliši pa še dobro, kot prej.

I. obrtna razstava v Mariboru.

Za slavnostno otvoritev se pozivljajo vsi gg. razstavljalci, da se točno ob tričetrt na 9. uro postavi vsak pred svojo stojnico. Odbor obrtne razstave pričakuje pred poslopjem povabljenih častnih goste in jih spremlja v veliko dvorano pred kip Nj. Vel. kralja Aleksandra I., kjer predsednik "Sov. obrtnega društva" naprosi župana avtonom. mesta Maribor, da blagovoli otvoriti "I. obrtno razstavo v Mariboru". Od strani župana bodo pozdravljeni došli visoki gostje, ki se vdeležijo slovesne otvoritve. Na to otvori župan razstavo. Nevabljeni občinstvo nima med tem časom vstopa.

Razstavljalci, ki do dne 7. zvečer ne morejo izvršiti in aranžirati svojega ostalega dela na licu mesta, ga lahko do 8. ure dne 8. t. m. jutraj dovrše; po 8. uri ne sme nikdo ničesar prinašati ali sploh kaj popravljati. Vsi zaposleni morajo točno ob 8. uri vse razstavne prostore zapustiti. Ob 8. uri se vrši zadnji komisijonelni ogled vseh prostorov in je treba, da čaka vsaki razstavljalac ob tem času pri svoji stojnici.

Od strani mariborskega obrtništva se je zadnje dni kazalo izvanredno veliko zanimanje za razstavo. K razstavnemu odboru so prihajali obrtniki, prosili, da se jim dodele prostori, da bi se tudi vdeležili kot razstavljalci. Razstavni odbor je moral žalibog večino teh prošelj odkloniti radi pomanjkanja prostora in tudi iz drugih tehničnih vzrokov. Izgovor omenjenih obrtnikov, da jim ni bilo nič znano o nameravani razstavi, je povsem neverjeten, ker se je vendar že od meseca januarja nepretrgoma opozarjalo potom slovenskega in nemškega časopisja na vršajočo se obrtno razstavo; pač pa je bolj verjetno, da so bili tako pesimistični ali pa po še stari mariborski navadi nekoliko malomarni. Upamo, da bodo v bodoče bolj previdni in se ne bodo ozirali ne na levo in ne na desno, ampak se bodo pravočasno prijavili. Ta slučaj pa kaže, da ni res, da bi se ne moglo sedaj v Mariboru nič narediti, če pa je bilo to pred prejšnjo.

tom mogoče. To velja za tiste, kateri so druge poslušali, namesto da bi se ozirali na lastne interese in lastno razsodnost. O tem še pozneje kaj.

Vstopnina za obiskovalce razstave znaša za osebo 2 dinarja. Ljudske in srednje šole, ki obiščejo razstavo pod vodstvom učiteljev, plačajo samo polovico. Obrtne šole pod vodstvom svojih učiteljev imajo prost vstop.

Obisk bo, kakor vse kaže, velikanski, ker so se že razna obrtna društva, zadrage in korporacije priglasile, da vidijo, kaj je ustvaril mali obrtnik s svojo neizmerno marljivostjo in pridnostjo in kar mu bo gotovo v ponos, bo še z večjim veseljem opravljal svoje delo, s tem pa tudi jačil narod in državo.

Sport.

: P. O. L. N. P. 11. t. m. igra mariborsko reprezentančno nogometno moštvo v Ljubljani. Moštvo je sledeče sestavljeno: Glazer, Skrabar, Pavalec, Vauda, Stauber, Baumgartner, Lenassi, Wagner, Hobacher, Vogrinec, Rudel, Lešnik in Kopšič. Navedeni igralci trenirajo v petek 9. septembra z moštvo, ki ga mora skombinirati Rapid in MAK. Začetek tega treninga je točno ob 18. uri ter je obvezan za vse igralce teama. Hlačice (črne), dokolenice in čevlje da vsakemu igralcu njegov klub, belo-črno-bele srajce da SV Rapid. Isto velja tudi za Ljubljano. Potne legitimacije od policije preskrbi PO.

x Sport. Izšla je 36. številka s sledečo vsebino: Plavalna tekma za prvenstvo Jugoslavije. — Kolesarska zvezna dirka v Celju. — Gostovanje sarajevskega amat. sportskega kluba. — Reprezentativne nogometne tekme 1921. — Sportne vesti. — Razno.

Zaradi pomanjkanja prostora smo primorani nadaljevanje romana "Afrodita" danes izpustiti.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.
posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Pridi v kavarno „BEOGRAD“ (prej „Meran“) na Aleksandrovi cesti!

Hotel „Starapivarna“ (Halbwidl)

— v središču mesta —

Danes, v četrtek (na praznik) zvečer prvovrstni

kvintet na pihala

Vstop prost! 1325 Vstop prost!

Novo!

Novo!

Josip Kostanjevec:

Krivec

Roman

Cena broš. izvida D 10.—. Trdo vezanega izvida D 12.50.

Tiskala Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Naroča se pri pisatelju:

Maribor, Ob železnici št. 6-II.

Legitimacije
za Graški sejem 1921

se dobivajo pri

špedicijski tvrdki F. & A. Uher, Maribor

Slovenska ulica št. 8

kjer se tudi izvedo vsa tozadevna pojasnila.

Mala oznanila.

Ljudskošolska učiteljica podučuje v slovenskem in nemškem jeziku. Naslov pove uprava. 1316 3-1

Mesečno sobo z posebnim vzhodom isče soliden gospod. Ponudbe eventuelno proti nagradu pod „Soba“ na anončni zaved Iv. Sušnik, Slovenska ulica 15. 1323

V bližini Maribora se prodaja hiša s poljem. Naslov pove uprava. 1320

Jetika! Specialist za pljučne bolezni dr. Pečnik ordinira v torek in pe ek od 11. do 12. in od 14. do 16. ure v Mariboru, Razlagova ulica št. 21. Vse druge dni št. Jurij ob juž. žel. 1046

Blagajničarka

se sprejme
v trgovini za
živila

Jaš & Lesjak

MARIBOR

Šolska ulica šte. 2.

Zahvala.

Rodbina Kumpova se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so nudili pomoč in tolažbo ob težki bolezn in smrti rajnega soproga oziroma očeta

Jožeka Kump

Posebno se pa zahvaljujemo gg. zdravnikom in č. sestram javne bolnice za neomejeno požrtvovalnost, g. podpredsedniku Z. J. Z. za pretresljivi nagrobni govor, mariborskemu Sokolu in I. mariborski lovski družbi za častno spremljevo, železničarskemu pevskemu društvu „Drava“ ter železničarski godbi za ganljive žalostinke, vsem darovalcem prekrasnih vencev, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremlili rajnika na njegovi zadnji poti. 1317

IVAN KRAVOS

Trgovina in zaloga:

Aleksandrova cesta 13

Maribor

Sedlarska delavnica:

Koroška cesta št. 17

Opreme in razne potrebščine za konje

Usnjati predmeti za potovanje

1321 5-1

Gonilni jermeni za stroje

Soudeležan na obrtni razstavi v Mariboru, oddelek št. 16.

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% državno investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu
dinarjev 500,000.000.

Poziv na vpis.

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27.VI. 1921 Dšt 7941 vzakonjene s članom 130 Ustava pozivlje na vpis

7% držav. investicijskega posojila v nominalnem znesku D. 500,000.000

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je Din. 500,000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnega koli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počenja 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po

določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano z hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, upotrebljavati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih propisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. sept. 1921

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Beograd, meseca julja 1921.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Minister financ :

Dr. Kosta Kumanudi l. r.